

Ministru kabineta noteikumu projekta „Grozījumi Ministru kabineta 2015. gada 25. augusta noteikumos Nr.492 „Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanai 2014.–2020. gada plānošanas periodā”” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija)

Tiesību akta projekta anotācijas kopsavilkums	
Mērķis, risinājums un projekta spēkā stāšanās laiks (500 zīmes bez atstarpēm)	Ministru kabineta 2015. gada 25. augusta noteikumu Nr.492 „Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanai 2014.–2020. gada plānošanas periodā” (turpmāk – noteikumi Nr. 492) grozījumu mērķis ir precizēt kritērijus daļējai apdrošināšanas prēmiju izdevumu segšanai 2021. gadā. Grozījumu spēkā stāšanās laiks plānots 2021. gada augustā.

I. Tiesību akta projekta izstrādes nepieciešamība		
1.	Pamatojums	Zemkopības ministrijas iniciatīva
2.	Pašreizējā situācija un problēmas, kuru risināšanai tiesību akta projekts izstrādāts, tiesiskā regulējuma mērķis un būtība	<p>Noteikumu projekta “Grozījumi Ministru kabineta 2015. gada 25. augusta noteikumos Nr. 492 „Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanai 2014.–2020. gada plānošanas periodā”” (turpmāk – noteikumu projekts) mērķis ir precizēt kritērijus daļējai apdrošināšanas prēmiju izdevumu segšanai 2021. un 2022. gadā, lai sekmētu pieejamā finansējuma mērķtiecīgu izmantošanu.</p> <p>Kopējais finansējums Lauku attīstības programmas (turpmāk – LAP) pasākuma “Riskā pārvaldība” apakšpasākumā „Ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanas prēmija” 2021. un 2022. gadā paredzēts 22 milj. <i>euro</i> apmērā no LAP finansējuma. 2021. gadā minētajā LAP apakšpasākumā plānots atvērt divas iesniegumu iesniegšanas kārtas.</p> <p>Lai būtu nepārprotams, kurā brīdī piemērojams atbalsta proporcionālais samazinājums, precizēts noteikumu Nr. 492. 4. punkts. Proportionālais atbalsta samazinājums piemērojams tikai tiem atbalsta pretendentiem, kas apdrošināšanas polises iesnieguši pēc tam, kad atbalstam pieteiktais publiskais finansējums sasniedzis 90 procentus no konkrētajā kārtā pieejamā publiskā finansējuma. Šādi Lauku atbalsta dienests atbalsta pasākumu ir administrējis arī līdz šim, un tas nodrošina, ka atbalsta pretendenti atbalstu saņem laicīgi, negaidot attiecīgās kārtas beigas. Noteikumu Nr. 492 9.6. apakšpunktā precizēta norma par nodokļu (nodevu) parādniekiem, lai tā būtu skaidri</p>

	<p>saprotama un atbilstoša citiem spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.</p> <p>Atbilstoši LAP noteiktajam atbalsts nepienākas par tādām apdrošināšanas polisēm, kurās paredzēts segt zaudējumus par infekcijas slimībām, par kurām pienākas Eiropas Savienības vai valsts kompensācijas. Tā kā līdz šim Ministru kabineta 2005.gada 15.marta noteikumos Nr.177 “Kārtība, kādā piešķir un dzīvnieku īpašnieks saņem kompensāciju par zaudējumiem, kas radušies valsts uzraudzībā esošās dzīvnieku infekcijas slimības vai epizootijas uzliesmojuma laikā” (turpmāk – noteikumi Nr.177) nebija noteiktas slimības, kuru uzliesmojuma gadījumā pienākas zaudējumu kompensācija, noteikumu Nr. 492 10.1. apakšpunktā ir iekļauta atsauce uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Regulas (ES) Nr. 652/2014, ar ko paredz noteikumus tādu izdevumu pārvaldībai, kuri attiecas uz pārtikas apriti, dzīvnieku veselību un dzīvnieku labturību, augu veselību un augu reproduktīvo materiālu, un ar ko groza Padomes Direktīvas 98/56/EK, 2000/29/EK un 2008/90/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 178/2002, (EK) Nr. 882/2004 un (EK) Nr. 396/2005, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/128/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1107/2009 un atceļ Padomes Lēmumus 66/399/EEK, 76/894/EEK un 2009/470/EK, (turpmāk – regula Nr. 652/2014) I pielikumu, jo tajā ir uzskaitītas attiecīgās slimības. No 2021. gada 8. aprīļa spēkā ir Ministru kabineta 2021.gada 7. aprīļa noteikumi Nr. 199 “Valsts uzraudzībā esošās dzīvnieku infekcijas slimības vai epizootijas uzliesmojuma laikā radušos zaudējumu kompensācijas noteikumi”, kuros iekļauts arī saraksts ar visām tām slimībām, kuru uzliesmojuma gadījumā pienākas zaudējumu kompensācija. Attiecīgi ir jāveic grozījumi noteikumu Nr. 492 10.1. apakšpunktā, atsauci uz regulas Nr.652/2014 I pielikumu aizstājot ar atsauci uz Ministru kabineta noteikumiem.</p> <p>Noteikumu Nr.492 10. punkts papildināts ar 10.6. un 10.7. apakšpunktiem, kas paredz minimālo atlīdzības limitu, kā arī tikai viena pašriskā piemērošanu apdrošināšanas polisēs. Tas noteikts, lai novērstu atsevišķu apdrošināšanas pakalpojumu sniedzēju (turpmāk – apdrošinātāju) un lauksaimnieku negodīgu rīcību (it īpaši attiecībā uz lauksaimniecības dzīvnieku apdrošināšanu), nosakot zemu atlīdzību limitus, kā arī mainīgus pašriskus (arī ar pašrisku limitējot</p>
--	---

izmaksājamo atlīdzību). Rezultātā lauksaimniekam ir iespēja saņemt tikai nelielu atlīdzības daļu, salīdzinot ar iemaksāto apdrošināšanas prēmiju. Tomēr, ņemot vērā pieejamo atbalstu par apdrošināšanas polises iegādi, tas lauksaimniekam ir izdevīgi, kamēr vien nav nekādu lielu zaudējumu. Arī apdrošinātājam tas ir izdevīgi, jo nav jāuzņemas risks. Tomēr tas ir pretrunā ar apdrošināšanas mērķi, jo apdrošināšana ir riska nodošana (lai riskam pakļauts būtu gan lauksaimnieks gan apdrošinātājs). Tāpat tas ir pretrunā ar apdrošināšanas polišu iegādes atbalsta mērķi – pasargāt lauksaimnieku no liela apmēra zaudējumiem (iestājoties liela apmēra zaudējumiem, lauksaimnieks saņem niecīgu finansējumu, un nav pasargāts no bankrota riska).

Lai Lauku atbalsta dienests varētu pārlicināties, ka ievēroti 10.6. un 10.7. apakšpunktos noteiktie nosacījumi, noteikumi Nr.492 papildināti ar 14.4. apakšpunktu, kas paredz papildu dokumentu iesniegšanu Lauku atbalsta dienestā.

Papildus noteikumos Nr.492 iekļauts 14.³ punkts, kas dod tiesības Lauku atbalsta dienestam pieprasīt skaidrojumu no apdrošinātāja, ja rodas aizdomas, ka apdrošināšanas polise nav ekonomiski pamatota vai nav apdrošināšanas mērķim atbilstoša.

Precizēts noteikumu Nr. 492 14.1. apakšpunkts, nosakot, ka brīdī, kad lauksaimnieks piesakās uz atbalstu, polisei ir jābūt spēkā esošai. Tas paredzēts tāpēc, lai sekmīgi varētu plānot atbalstam paredzētā finansējuma apguvi. Šādu prasību Lauku atbalsta dienests ir piemērojis arī līdz šim.

Papildināts noteikumu 14.¹ punkts, nosakot, ka apdrošināšanas polisei jābūt pilnībā atmaksātai līdz attiecīgās kārtas pēdējai dienai. Šāds nosacījums nepieciešams, lai Lauku atbalsta dienests varētu veikt pareizu atbalsta apmēra aprēķinu.

Noteikumi Nr.492 papildināti ar 14.² punktu nosakot, ka apdrošinātājs informē Lauku atbalsta dienestu par gadījumiem, kad anulēts vai grozīts apdrošināšanas līgums un lauksaimniekam atmaksāta apdrošināšanas polises prēmija vai tās daļa. Tas ir nepieciešams, lai Lauku atbalsta dienests varētu veikt atbalsta pārreķinu un pieprasīt atbalsta atmaksu no attiecīgā pretendenta.

Lai atbalstu saņemtu arī tie pretendenti, kas apdrošināšanas polises iegādājušies pirms noteikumu projekta spēkā stāšanās, noslēguma jautājumi papildināti ar 23. punktu.

3.	Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas un publiskas personas kapitālsabiedrības	Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests
4.	Cita informācija	Nav

II. Tiesību akta projekta ietekme uz sabiedrību, tautsaimniecības attīstību un administratīvo slogu

1.	Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt	Pēc Lauku atbalsta dienesta datiem 2020. gadā uz atbalstu apdrošināšanas prēmiju daļējai izdevumu segšanai pretendēja 2292 lauksaimnieki, un arī 2021. gadā pretendentu skaits varētu būt līdzīgs vai lielāks.
2.	Tiesiskā regulējuma ietekme uz tautsaimniecību un administratīvo slogu	Noteikumu projektā paredzēta prasība atbalsta pretendentiem iesniegt Lauku atbalsta dienestā papildus dokumentu kopijas, ja šie dokumenti satur informāciju par atbildības limitu vai pašrisku.
3.	Administratīvo izmaksu monetārs novērtējums	Dokumentu kopiju iesniegšana mērķgrupai, ko veido fiziskas personas, nepārsniedz 200 <i>euro</i> , bet mērķgrupai, kuru veido juridiskas personas, – 2000 <i>euro</i> .
4.	Atbilstības izmaksu monetārs novērtējums	Projekts šo jomu neskar.
5.	Cita informācija	Nav

III. Tiesību akta projekta ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem

Projekts šo jomu neskar.

IV. Tiesību akta projekta ietekme uz spēkā esošo tiesību normu sistēmu

Projekts šo jomu neskar.

V. Tiesību akta projekta atbilstība Latvijas Republikas starptautiskajām saistībām

Projekts šo jomu neskar.

VI. Sabiedrības līdzdalība un komunikācijas aktivitātes

1.	Plānotās sabiedrības līdzdalības un komunikācijas aktivitātes saistībā ar projektu	Sabiedrības līdzdalība nodrošināta, ievievojot noteikumu projektu publiskai apspriešanai Zemkopības ministrijas tīmekļvietnes www.zm.gov.lv sadaļā “Sabiedriskā apspriešana”.
2.	Sabiedrības līdzdalība projekta izstrādē	Noteikumu projekts publiskai apspriešanai Zemkopības ministrijas tīmekļvietnes www.zm.gov.lv sadaļā “Sabiedriskā apspriešana” ievietots 2021. gada 16. aprīlī.

3.	Sabiedrības līdzdalības rezultāti	-
4.	Cita informācija	Nav.

VII. Tiesību akta projekta izpildes nodrošināšana un tās ietekme uz institūcijām		
---	--	--

1.	Projekta izpildē iesaistītās institūcijas	Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests
2.	Projekta izpildes ietekme uz pārvaldes funkcijām un institucionālo struktūru. Jaunu institūciju izveide, esošu institūciju likvidācija vai reorganizācija, to ietekme uz institūcijas cilvēkresursiem	Noteikumu projekts neietekmē pārvaldes funkcijas un uzdevumus, ne arī institucionālo struktūru.
3.	Cita informācija	Nav.

Zemkopības ministrs

K. Gerhards

Ozoliņa 67027301
Ligija.Ozolina@zm.gov.lv